

DOMOLJUB

Ishaja vsak
četrtak. —
Cena mu je
K 10.— na
leto. — (Za
Nemčijo K
12.—, za
Ameriko in druge tuje države K 14.—.)
— Posamezne številke se prodajajo po
30 vinarjev.

Spati in de-
piat se poš-
ljejo: Ured-
ništvo „Do-
moljuba“,
Ljubljana, •
Kaplarjeva
ulica. — Narodna, reklamna in in-
terenti pa: Upravištvu „Demoljuba“,
Ljubljana, Kaplarjeva ulica.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
: V POUK IN ZABAVO :**

Spati in de-
piat se poš-
ljejo: Ured-
ništvo „Do-
moljuba“,
Ljubljana, •
Kaplarjeva
ulica. — Narodna, reklamna in in-
terenti pa: Upravištvu „Demoljuba“,
Ljubljana, Kaplarjeva ulica.

Naše zahteve.

Povsod po Kranjskem naj se požive in na novo ustanove kmetijske zveze, da bo naš kmet enotno organiziran. Stan brez tesne organizacije je izgubljen. Zato se, kmetje, nikar ne dajte slepiti od liberalne stranke, ki zopet skuša, kot smo vajeni iz prejšnjih časov, ustanavljati takozvano neodvisno kmetško stranko, ki naj razbije enotno kmetško organizacijo in tako oslabi moč našega kmeta. Vsi kmetje skupaj v kmetijske zveze. Kmetijski program naše ljudske stranke je sledeči:

I.

Namen Jugoslovanske Kmetijske Zveze je, da ustvari vse pogoje za ohranitev in razvoj gospodarsko krepkega, krščansko mislečega kmetijskega stanu.

II.

V ta namen bo organizirala kmete v veliki politični stanovski organizaciji, ki bo svoje člane politično in gospodarsko vežbala, pretresovala kmetijske potrebe in poglobljala smisel za združeno samopomoč. V Kmetijskih Zvezah organizirani kmetje bodo v postavodajalnih in stanovskih zborih enotno zastopali svoje koristi.

III.

Trudila se bo, da država

1. vpelje, kakor je že to pri nekaterih drugih stanovih izvedeno, stanovska zastopstva v kmetijskih zbornicah. Naloga teh kmetijskih zbornic bo staviti predloge na postavodajalne zборе in urade, izrekati mnenje o vseh vladnih ali drugih predlogih za postavodajalne zборе.

2. Vse stvarno pravo premeni, posebno, da se zakonitim potom: a) ustanove stalni domovi; b) zemlja pravično razdeli; c) onemogoči špekulacija z zemljo.

3. Uredi svojo carinsko in tarifno politiko tako, da varuje kmetijske koristi.

4. Skrbi za vsestransko strokovno kmetijsko izobrazbo kmetijskega stanu s primerno reformo ljudske šole, s poučnimi gospodarskimi in gospodinjskimi tečaji, da ustanovi več strokovnih in gospodinjskih šol.

5. Podpira produkcijo umetnih gnojil za združni podlagi.

6. Kmetijskim produktivnim zadrugam zagotovi dobavljanje kmetijskih pridelkov ta javna podjetja in vojaštvo.

7. Vojaštvo do skrajne meje omeji in orokroji kmetijskim potrebam.

8. Poskrbi v vseh kmetijskih okrajih za državne zdravnike in živinozdravnike, naj bodo revnejšim slojem brezplačno na razpolago, pristojbine naj se znižajo.

9. Vpelje splošno starostno; nezgodno zavarovanje, bolniško bodi kmetijskim razmeram primerno.

Način organizacije.

1. Ustanovi se Jugoslovanska Kmetijska Zveza. Za vso Slovenijo pa K. Z. za Slovenijo s centralnim vodstvom. V vsakem sodnem okraju je K. Z. za sodni okraj, v vsaki občini ali župniji K. Z. za občino ali župnijo.

2. Izdaja stanovsko in politično časopisje.

3. Ustanovi centralno tajništvo.

Pariški imperialisti.

Svet nestrpnost čaka, kaj bodo sklenili gospodje, ki sklepajo mir v Parizu. Svet potrebuje miru in samo miru. Ko bo sklenjen mir, pravičen mir, si bo takoj svet oddahnil in opomogel. Zdaj je še vse v negotovosti: naša denarna vrednost, naš gospodarski in trgovski položaj, svetovni odnošaji naše mlade države, vse to in še marsikaj drugega bo dobilo jasen izraz in prijemljivo obliko, ko bo napravljen pravičen mir. To pa velja ne samo za našo mlado Jugoslavijo, ampak več ali manj za vsako državo.

Kaj pa delajo pravzaprav gospodje v Parizu? Ko se je ententa še bojevala z Nemčijo in Avstrijo, so angleški in francoski ministri in časopisi neprenehoma povdarjali, da se bore proti imperializmu, da se bore za svobodo in napredek in človečanstvo (humaniteto) proti nemškemu nasilju in barbarstvu. Res je, Nemčija in Avstrija sta v svetovni vojski pokazali, da kot taki nimata pravice do obstanka, da na temeljih imperializma in gospodstva velikih in zaslužnjevanja malih narodov država ne more trajno obstati. Zglasni mir v Brestu Litovskem je bil višek nemškega zmagepijanega imperializma; nemški general Hofmann je zarobil z mečem, nasilni mir proti Rusiji se je podpisal — bil je smrtna obsodba Nemčije in Avstrije. Ko je prišel še podobni avstrijsko-rumunski mir v Bukareštu, se je cel svet ogorčen vzdignil proti osrednjim državam. Zraven tega so prišle še opravičene narodne težnje narodov v Avstro-Ogrski; slovenski narodl podonavsko monarhije so se naenkrat zavedli, da so na razpotju:

ali samostojno narodno državo ali smrt. Prvo ali drugo, tretje ni mogoče.

Prišel se je hud boj za majniško deklaracijo kot našo najmanjšo zahtevo. Sledila so strašna osebna preganjanja, zatiranje časopisov in osebne svobode. Našlo se je — žal — med nami nekaj ljudi, ki so morda v dobri veri služili za priganjače avstrijski nemški vladi, tedanji deželni predsednik grof Attems je zasledoval z vsemi svojimi okrajnimi glavarji, komisarji in žandarji, kolikor mu jih je slepe služilo, prvoboritelja za naše pravice in našo svobodo dr. Korošca, ljubljanskega škofa, ki je povzročil tisto znamenito ljubljansko izjavo vseh slovenskih strank za Jugoslavijo, so nameravali že odstaviti. Lok je bil strašno napet, moral je počiti tu ali tam. Ali zmaga nemško-državni absolutizem in zatiranje narodov — ali pa pravica narodov. In zmagala je pravica narodov. Slovanski polki na južni fronti so se uprli militarizmu in njegovemu nasilju in brezplodni moriji, pometali so orožje v stran in se mirno vrnili domov. S tem je bila za nas vojska končana. Dne 31. oktobra 1918 je naša narodna vlada v Ljubljani prevzela vladne posle za Slovenijo, kmalu nato pa je Narodno veče v Zagrebu proglasilo ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno državo. — V trenutku pa, ko so naši polki zapustili svoje postojanke nasproti Lahom, je začel Lah »zmagovati«, prišel je v prazen Trst, v prazno Gorico, in še dalje — na Kranjsko. To je bila »slavna« laška »zmaga«. In za to slavno zmago prihaja nič manj slavni »mir« v Parizu. Tam desetero ljudi določa meje med narodi in državami, rešuje mednarodne spore in »dela« mir. Demokracija, pravice malih narodov, samoodločba — to so besede, kdo se bo na mirovnem posvetu zanje brigal. Anglija, Francija, Italija se briga za to, kar njej koristi, kar ji poveča moč in bogastvo; pravica, poštenost! To so besede, ki so bile potrebne, ko smo ju premagali, teh besed ni več treba — tako si mislijo zastopniki naše prijateljice Italije in njenih prijateljskih soseled. In dobili smo poročilo, da izgubimo Gorico, Trst in Reko in da dobimo samo Dalmacijo, pa tudi ne celo. Dobro! Proti takemu strašnemu nasilju naša mlada država ne more ničesar; udala se bo, toda udala pesti stiskaje in z zobmi škripaje. Zapomnite si to, dragi sosede Lah! S tistim trenutkom, ko priklopite k svoji državi zadnje jugoslovansko vas, ste

istvarili najhujšo gonjo (ireden-o) proti svoji državi. Ta gonja ne bo mirovala, dokler ne bo vse, kar je jugoslovanskega, last naše Jugoslavije. Tu ne pomeni, ne ionski in noben drug dogovor ničesar. Vsak dogovor in vsaka pogodba, ki je proti naravi, poštenosti in zavesti ljudstva, je čunja papirja, ki ne pomeni ničesar. Diplomacije gredo, dogovori se pozabijo, pogodbe prenehajo, poštenost, pravica in ljudstvo pa ostane in — zmaga.

Nas ne presenetiti nobena vest več. Mi nismo narod diplomatov, v zahrbtnosti tajnih dogovorov nismo nikoli iskali uspehov in koristi. Kar imamo, smo dosegli z delom svojih rok in svojega razuma, a vse po poštenju poti. Kar se doseže proti poštenosti in proti narodu, ne more imeti trajnega uspeha. Proti nepoštenemu demokratičnemu imperiaističnemu miru, ki ga delajo v Parizu, najodločneje protestiramo. Pa ne samo mi. Proti takemu miru, ki jemlje novi mladi državi njena pljuča in njeno srce, da ne more živeti, protestira svetovna revolucija. Zabela se je na Ruskem, razširila se je v Nemčijo in bo šla tudi v druge države. Na Nemškem, v Berlinu nastopajo takozvani špartakovci, ki bodo s splošnim nasilnim uporom proti vsaki obstoječi oblasti, torej z vsemi sredstvi doseči splošen propad vsega družabnega reda in na podlagi svetovne revolucije upajo, da bodo mogli državne in družabne razmere zopet pravično urediti. Blazno je tako početje, gotovo, a pariški imperialisti jih silijo v to.

Naj se zgodi, kar hoče, mi bomo ohranili hladno kri, mir in red in zaupanje v pravičnost in v moč našega naroda. Naš narod je veren in katoliški in to je njegova moč. V kolikor se bodo sklepi pariškega mira oddaljili od krščanskih načel, bodo delali pravici nasilje; mir, ki ne bo stonel na načelih krščanske pravičnosti in demokracije, bo mir krivice in imperializma. **Trst, Gorica in Reka — to je naša zemlja, če nam jo ne dajo sedaj, nam jo bodo morali dati pozneje; pravica in poštenost se da zatirati, zatreti nikdar.** Pariški imperialisti pa naj vedo, da mira ne bo, dokler ne bo zavladala pravičnost.

Moč nad pravico.

Iz Švice so torej došle vesti, da je naše Primorje za nas izgubljeno, Dalmacijo da pač Italijani prepuščajo Jugoslaviji razen par otokov, Reka pa da bo svobodna luka. Če mislijo Italijani obdržati zasedeno Kranjsko, ni še povsem jasno. Pa naj bo kakor hoče, jasno je, da smo Slovenci s tem težko udarjeni ne le, ker bomo zopet raztrgani in tako politično še slabotnejši kot smo že itak po svojem številu, temveč tudi v gospodarskem oziru. Narod brez morja je odvisev, narod siromakov in pozabljen. Ko bi bila Trst in Reka naša, bi velik del jugoslovanskega izvoza in uvoza šel preko Trsta in naše zemlje, in kjer je velik trgovski promet, tam je bogastvo.

Sedaj so nas pa pariški mogočnjaki potisnili v kot, v zagato, v kateri zastaja in zamira vsako življenje. Ali bo naš narod zopet iskal svojega kruha v Ameriki?

Doslej še niso uradno potrjene žalostne vesti iz Pariza, a privatna poročila pravijo, da je up naših odposlancev v Parizu padel na ničlo. Znano je, da so najprvo predložili jugoslovanske zahteve zboru deseterih mogotcev, ki si danes domišljajo, da komandirajo ves svet, ko so pa Italijani izjavili, da o teh predlogih sploh ne razpravljajo, so naši predlagali Wilsona kot razsodnika in ko so se Italijani tudi tega ubranili (boje se Wilsonovih točk), so naši predlagali ljudsko glasovanje. Pa Italijani so nasilniki, Francoze so si pridobili s tem, da so obljubili svojo pomoč proti Nemčiji, in končno je prišlo do tega krivičnega sklepa. Sedaj je prišel Wilson v Pariz in menda proučuje vse sklepe, ki jih je zvaril svet deseterih mogotcev. Ali bo imel Wilson toliko moči, da se bo krivičnim sklepom upri?

Naj pride karkoli hoče, jasno je, da taka pogodba za nas ne more veljati. Naši odposlanci je ne morejo podpisati, in če jo podpišejo, je ta podpis prisiljen in zato brezpraven.

Poslanci Ljudske Stranke v Beogradu.

V Beogradu se delo v narodnem predstavništvu vrši prepočasno. Čelo vrsto dni so razmotrivali vprašanje, kdo je pravzaprav poslanec, kdo ni in ko so zdaj delo končali, se je narodno predstavništvo slovesno otvorilo. Vsi poslanci so prisegli vsaktri pri svoji veri, nato je bil izvoljen za predsednika Srb dr. Pavlovič, za podpredsednika dr. Ivan Ribar in poslanec naše stranke dr. Franjo Jankovič. V nedeljo pa je govoril regent Aleksander prestolni govor, v katerem je izražal veselje nad ujedinjenjem Jugoslovancev, poziv na zaveznike, da naj nam priznajo naše primorje, dalje je naglašal, da se agrarna preosnova takoj izvede in pa naredi začasna ustava. Povdarjal je tudi skrb za invalide in vdove ter obnovitev naše zemlje.

Naši poslanci so združeni v Jugoslovanskem klubu. Njihova prva skrb je obrnjena sedaj v to, da zbornica pokaže, enodušno svojo voljo, da nočemo prepustiti niti ene pedit naše zemlje tujcu. Izvolil se je odsek članov, ki so stopili v tej zadevi v stik z drugimi klubi, ki so tudi takoj sprejeli predlog Jugoslovanskega kluba.

Istotako je vložil poslanec Smodej internelacijo glede naših severnih in zahodnih meja.

Naši poslanci so zahtevali tudi, da se na novo uredi dohodninski davek v ptuj-skem okraju, ki je ondotne kmete zelo trdo zadel. Klub si je izdelal ves načrt, kako zastaviti vse moči za korist našega kmeta, delavca in obrtnika.

Socialisti na kmetih.

Dne 16. februarja t. l. so sklicali socialisti shod okoliških kmetov v Šmihel pri Novem mestu. Govorili so A. Prepeluh, Kopač in dr. Korun. »Naprej« poročila, da je zbrano ljudstvo vsem trem govornikom navdušeno ploskalo. Sedanji poverjenik za socialno politiko Prepeluh je razvil program, kako hočejo socialisti delati za kmete in povzdigniti naše gospodarstvo. Njih cilj je osvoboditi zemljo. To mora uveljaviti na svetu večjo socialno pravičnost. Poglejmo malo bolj natančno izvajanja tega glavnega govornika, ki je hotel tu in bo najbrž skušal tudi drugod dokazati, da se bo kmetom pod socialistično vlado dobro godilo, torej naj kmetje glasujejo za socialiste, ker drugače ne bodo prišli pri nas do večine.

Strinjamo se s socialisti, da je treba odpraviti nepotrebne prekupce, ki blago le podražijo. Meščan in delavec naj blago naravnost od kmeta dobita. Prav imajo tudi socialisti, ko pravijo, da bi bila na kmetih potrebna konsumna društva. Kakor nekateri trgovci odirajo kmete, je res nekaj groznega. Nam manjka ljudi, ki bi znali take konsume prav voditi. Prvi smo jih osnovali in povsod, kjer so bili pravilno vojeni, so se obnesli.

Druzi nas tudi nasprotstvo do kapitala in bank, kateri nas hočejo usuznjati. Mi vemo, da nam je Jadranska banka že pred vojsko podražila sladkor, da je ista banka zdaj pokupila nekaj največjih podjetij v deželi. Mi vemo, da hočejo razne banke dobiti v last vse tovarne in vso trgovino, da bi lažje nastavili višje cene za vse in imele takorekoč monopol v obrti in trgovini. Vse to prizadevanje bank po monopolu je v prvi vrsti naperjeno proti kmetu, dasiravno zadene tudi druge stanovce. V tem se pa že tudi začne naša ločitev od socialistov. — Če delavci delajo v tovarni, jim je veliko na tem ležeče, da se izdelki tovarne dobro prodajo. Saj vse stremenje gre na to, da postanejo delavci deležniki in solastniki tovarne ter dobijo del od čistega dobička, kar se je že marsikje zgodilo. Ker je to njih plača, morajo biti prijatelji onega odiranja kakor ga zivrujejo tovarne z železom, sladkorjem, pločevino in drugimi tovarniškimi izdelki. Socialisti bodo prijatelji bank in kapitalistov, če bodo ti zanje skrbeli, saj sami ne rabijo njih izdelkov. Morajo torej biti proti tujemu uvozu, ker jim zna ta tovarno uničiti in delo vzeti.

Kako je pa z uvozom žita, tujega mesa, masla in vseh drugih kmetovih pridelkov? Zdaj so socialisti prijatelji kmetov, ker ni nikjer drugod dobiti živeča, kakor le doma. Ali bodo tudi po vojski pošteno dejali, da se mora kmetu toliko plačati za njegov pridelek, da bo mogel izhajati? Mi vemo, da se bo meso lahko ceneje dobilo iz Argentine in maslo ceneje iz Sibirije, kakor ga more naš kmet prodati, da se mu delo izplača. Prosimo zagotovila in odločne besede od vodstva, da bodo socialisti proti tujemu uvozu, če bo v nevarnosti naše kmetijstvo. Dobro vemo, da socialisti tega ne morajo obljubiti; in če bi obljubili, ne bodo tega držali. Kjer bodo

ceneje dobili, tam bodo kupili, četudi vsi kmetje propadejo. Delali bodo take postave, da varujejo svoje koristi, naj se kmetu godi kakorkoli, četudi kmet propade.

In vendar mora biti delavec v svojem lastnem interesu za to, da kmetijstvo čim bolj prospava. Zakaj? Prvič zato, ker je v slučaju zaprtja mej — kakor je to dosedaj — navežano samo na pridelek domačega kmetijstva. Ko bi bila Avstrija preje bolj skrbela za kmetijstvo, bi delavec ne stradal tako kot je zdaj. Torej če hočete delavci zopet kdaj stradati, le držite s socialisti in bodite proti kmetu. Edino pravo pot ima tu Slov. Ljudska Stranka, ki hoče, da oba stanova v medsebojni pravičnosti prospavata. Drugič mora biti delavec za prospek kmetijstva zato, ker kmet največ kupuje tovarniških izdelkov. Čim trdnjeje kmetijstvo, tem več kupuje od tovarn, tem več tovarne delajo, tem lažje in boljše lahko plačajo delavce, in če končno pride do tega, da bodo delavci sodeležni dobička, ki ga napravlja podjetje, bo delavec lembolj zato, da kmetski stan prospava, ker bo le ta dajal več skupička in tudi več dobička. Delavski stan brez kmetskega pa je propad in smrt delavca.

Sami zase vedo socialisti čisto pravo pot. Če hoče kako podjetje dobiti tuje delavce ali nastaviti nove vajence, ki bi ceneje delali, se bodo socialisti precej dogovorili, da tega nikdar ne pustijo. Napravili bodo štrajk, dokler ne bo nevarnost odstranjena in njih zaslužek varen. Te pravice samocelrambe ne bodo socialisti kmetom nikdar priznali.

Socialisti bodo gotovo zagovarjali velike banke in tovarne, če bodo dajale delavcem dober zaslužek, ko bi tudi kmeta do krvi izsesale, zagovarjali bodo pa vedno prost uvoz vseh živil. Naša pota gredo narazen. Mogoče je skupno delovanje v nekaterih vprašanjih, toda kmet ne more nikdar socialistov voliti. Socialisti hočejo povsod imeti 8 urno delo. Po tovarnah smo tudi mi za to. V nekaterih strokah so delavci zelo pri lahkem. Kako naj pa na kmetih obstoji 8 urno delo, ko večkrat še 16 urno ne zadostuje? Lahko nam pa hlapce nakurijo, da ne bodo hoteli delati. Potem naj pa sami gledajo, kje bodo živež dobili. Nemogoče je torej, da bi zaveden kmet volil kdaj socialnega demokrata, lahko se pa stranke v zbornici pobotajo in sklenejo kompromis po skupnih potrebah.

Edini smo s socialisti, da gre vsakemu delavcu plačilo za njegovo delo. Delavec v tovarni naj zasluži primerno svojemu delu, da more dostojno živeti. Kmet naj dobi za svoje pridelke toliko, da bo mogel izhajati. Zato je naša stranka vedno varovala delavce pred izkoriščanjem in napravila mogočne organizacije krščanskih delavcev, ki so se povsod sponesle, če je bilo vodstvo v pravih rokah.

Kmetje, ne cepite se v razne stranke! Škoda je vaša! Vsi v kmetske zveze!

Tedenske novice.

Jugoslavija.

J Italijanska nasilja. Uradni tržaški list objavlja naredbo, po kateri zavedni Slovenci ne smejo več kupovati nepremičnin in trgovskih podjetij. S tem hočejo Italijani Slovence polagoma iztrebiti. In to se godi v času, ko isti gospodje oznanjajo svobodo in pravičnost. Brezvera pač ne pozna pravice. — Na otoku Čres so bivali hrvaški frančiškani. Ker niso hoteli hrvaškemu ljudstvu pridigovati v italijanskem jeziku, jih je italijanski poveljnik izgnal. — Družina Štimberger v Gor. Braniči na Vipavskem je imela za časa umika avstro-ogrsko armade dve strojni puški in nekaj municije doma. Pred prihodom Italijanov so pa vse skupaj vrgli v gozd. Ko so Italijani pobirali po hišah orožje, so jim Štimbergovi povedali, da so orožje imeli, a da so ga vrgli proč. Pokazali so jim tudi kam. Italijani so nato aretirali najprej hčerko Amalijo Štimberger, potem sinova Antona in Jožefa. Posredovat sta šla tamošnji župnik in župan, pa sta bila oba zaprta. Čez nekaj časa so župnika in župana izpustili, Antona, Jožefa in Amalijo Štimberger pa obsodili na 15 let ječe. — Ententa je menda sestavila komisijo, ki naj preiskuje vsa italijanska nasilja. Toda do entente in do njene pravicoljubnosti smo izgubili precej zaupanja.

J Nežnočutni nasilniki. Pariški mogotci, ki kamele požirajo, kar se tiče krivice, ki se gode Slovincem v zasadenem ozemlju, so silno tankočutni za »krivice«, ki se menda gode Italijanom. Svoj čas je namreč prišla v Ljubljano neka laška patrolja ali kaj in naša vlada jo je prijazno vprašala, kaj dela v Ljubljani, na kar je patrolja brez odgovora odšla. V Zalogu pa so menda naši vojaki zažgali italijansko zastavo. Vse to je pravicoljubne mogotce v Parizu zbudilo v dno njihove mehkočuteče duše in so smatrali to kot svetovni dogodek, poslali so v Ljubljano komisijo štirih generalov, ki vse preiskujejo.

J Jugoslovanski škofje proti Italijanom. Jugoslovanski škofje so poslali po londonskem nadškofu in kardinalu Burneyu, ki se je mudil prejšnji teden v Ljubljani, spomenico ententnim, državnikom, kjer ostro ugovarjajo proti italijanski okupaciji.

J Tihotapci. Mariborski Nemci in nemškutarji so hoteli utihotapiti v Nemško Avstrijo 100 prešičev. Prešiče so »aretirali« naša orožniki na demarkacijski črti, nemčurje pa v Mariboru.

J Boljševiki na Štajerskem. Na Štajerskem so se uprli nemški kmetje, ki plenijo. Vodijo jih vojaki, ki so se vrnili iz ruskega ujetništva.

J Železnična zveza Pariz-Belgrad. Med Parizom in Belgradom bo redno vozil poseben vlak.

J Nepotrebno odredbe. V belgrajskih vladnih krogih menda razmišljajo o tem, da bi tudi pri nas vpeljali štetje ur ne dvakrat do dvanajste ure, temveč enkrat do štiriindvajsete. Nam se zdi, da so druge stvari nujnejše in potrebnejše.

J Poljedelski minister dr. Petričič je odstopil. Njegove poste vodi začasno minister dr. Kramer.

J 1200 Slovencev v Kočevju. V Kočevju se je izvršila neuradna ljudska štetev in se je našlejo 1200 Slovencev in nekaj več Nemcev. Zato bo deželna vlada ukrenila, da se sprejme v občinski odbor tudi Slovenci.

J Živila iz Amerike. Iz Amerike je na potu veliko živil za Jugoslavijo in druge države na ozemlju bivše Avstrije. Menda jih bodo začeli deliti 1. aprila. — Takih 1. aprilov smo že nebroj doživeli.

J Naši ujetniki v Rusiji. Belgrajska vlada je sklenila pospešiti vrnitev naših ujetnikov, ki so še na Ruskem. V ta namen je sestavila posebno misijo, ki bo to izvedla.

Domače novice.

d Shodi S. L. S. se vrše v nedeljo dne 23. t. m. v Šmartnem v Tuhinju zjutraj po prvi maši, v Zgornjem Tuhinju po deseti maši, v Gorjah popoldne ob 3. uri, v Tržiču in v Kandiji.

d »Obrtno tajništvo« uraduje v prostorih Obrtno-kreditne zadruga v Ljubljani, Sodna ulica št. 11, vsak dan od 2. do 5. ure popoldne. Naše obrtnike opozarjamo, da se v svojih zadevah obračajo na ta naslov. Snuje se »Obrtna Zveza«, ki bo izdajala svoj list.

d Občni zbor »Zveza Orlov« se je vršil 16. t. m., na katerem je bilo zastopanih 49 telcvadnih odsekov s 150 odposlanci. Obtavnava se je silno zanimiva tvarina. Naši Orli se zopet krepe, kar je edino prav. Za predsednika Zveze je bil izvoljen Ivan Podlesnik, za podpredsednika Josip Firc.

d Slovenska ženska zveza pod okriljem Slovenske krščansko-socialne Zveze se je ustanovila v Ljubljani. Njen namen je organizirati slovensko ženstvo na načelih krščanskega svetovnega nazora. Kot člani Slovenske ženske zveze morejo pristopiti vsi ženski odseki naših izobraževalnih društev in ženska društva. Glasilo Zveze je »Slovenka«. Za predsednico je izvoljena gospa Helena Remeč, kot podpredsednica gospa doktorica Angela Piskernik in gđc. Rezika Bučar.

d Liberalci na Igu so še zmerom starega kalibra. Ko sta imela dr. Adlešič in dr. Jež tamkaj šod Ljudske stranke, so liberalni agitatorji ponoči streljali v društveni dom ter ga obmetali z blatom in streljali tudi v župnišče v župnikovo spalnico. Čudno se nam zdi, da more imeti potem taka stranka na Igu še kaj pristašev? Vsi enaki menda vendar niso!

g Umazana agitacija. Gosposka stranka, ki se imenuje tudi jugoslovanska demokratska ali liberalna stranka, je v Loškem potoku razširila vest, da je liberalna stranka dosegla, da so prišli vsi gozdovi kneza Aversperga pod državno nadzorstvo. Zasluge pri tej stvari ima pač vlada, ki je to soglasno sklenila. Na ta način je potem vse, kar ukrene n. pr. poverjenišvo za kmetijstvo, zasluga naše ljudske stranke, ker je poverjenišvo v naših rokah. Na ta način zaslug si pridobivati jo pa presneto lahko.

d **Za slovenske slepce.** Kuratorij Kranjske hranilnice je dal svoj asil na razpolago slovenskim slepcem. Trenutno stanujejo v asilu železničarji. Ponudbo je sprejela deželna vlada, železničarji se naselijo drugod.

d **Nedeljski počitek** za ljubljanske pismonoše je bil uveden s 16. marcem t. l. Dostavljale se bodo le ekspresne pošiljatve.

d **Predpis vojaških taks za leto 1919.** Vojaška taksa za leto 1919. se predloži letnikoma 1895 in 1896, za katera velja nabor zadnjega poziva kot reden nabor. Vojaškim oproščencem, ki so med vojno služili aktivno vsaj šest mesecev, se predpiše polovica zakonite vojaške takse, onim vojaškim oproščencem pa, ki med vojno sploh niso služili ali pa so služili manj kot šest mesecev, se predpiše cela zakonita vojaška taksa. Oproščeni plačila vojaške takse so oni, ki so med vojno dejansko služili, dalje državni, deželni in občinski nameščenci ter oni javnih dobrodelnih zavodov (okrajnih bolniških blagajen, zavarovalnih zavodov, bolnišnic itd.), ki so bili med vojno iz službenih ozirov oproščeni.

d **Civilna obleka vojakov.** Opuščeni vojaki pozor! Prošnje opuščenih vojakov radi odškodnine za izgubljeno civilno obleko, katera je bila svoečasno oddana pristojnim vojaškim skladiščem, se naj za naprej pošiljajo dopolnilnemu poveljstvu v Ljubljano, Ambrožev trg 7 in ne več intendanci dravske divizijske oblasti, katero bo v naprej tozadevne prošnje reševalo.

d **Cerkveno.** Ljubljanski škof bodo od ponedeljka, dne 24. marca popoldne, do velikega četrta zjutraj vsak dan popoldne in zjutraj od petih dalje v stolni cerkvi, in sicer v zadnji kapeli na desno spovedovali.

d **Prihodnji jožefovski semenj** v Metliki se vrši v sredo, dne 26. sušca t. l.

d **Prostovoljnega narodnega davka** se je plačalo v občini Podgorje 822 kron.

d **Dva milijona kron** posojila za aprovizacijo bo najela ljubljanska mestna občina.

d **»Bog med nami«.** Ta znani molitvenik, v katerem so zbrana najlepša premišljevanja, kar jih poznamo, je znova dotiskan in vezan in se dobi v Jugoslovanski knjigarni. Cena zelo lično vezanemu izvodu je 6 kron; ima prav lično in priročno žepno obliko, četudi je za tretjino povečan. Vanj so sprejeti sedaj tudi »Solnčni utrinki« (30 krasnih premišljevanj), od katerih je nekatere »Bogoljub« prinesel. Vsi častilci presv. Rešnjega Telesa, posebno člani Marijinih družb, sezite po molitveniku, ki obsega najlepša »Premišljevanja in obiskovanja v presv. Zakramentu pričujočega Boga.«

d **V Zagorju ob Savi** je 30. marca t. l. občni zbor Izobraževalnega društva popoldne ob 3. uri v Zadržnem domu.

Drugod po svetu.

d **»Samoodločba.«** Gospodje v Parizu so si že po bratovsko razdelili vse kolonije. Prizadetih narodov seveda vse to nič ne briga.

p **Mir — sredi aprila.** V Parizu pričakujejo, da bo mir sklenjen že sredi aprila.

No, če bo mir tak, kot se kaže zdaj, bo zelo gnil.

p **Češko »bratstvo«.** Še so nam v spominu ljubljanski dnevi, ko so sklenili Poljaki, Čehi in Jugoslovani trozvezo na življenje in smrt in si obljubili podpirati se med seboj. Danes pa se zdi, da se Čehom zdijo druge zveze bolj pripravne. Za naše zahteve ne kažejo pravega smisla, s Poljaki pa se prepirajo za tešinsko ozemlje. Mi moramo reči, da so Čehi precej imperialistične vrste in da so jim zato zahodne imperialistične vlade bližje kot jim je naš narod.

p **Nemška Avstrija priklopljena Nemčiji.** Dunajski uradni list je objavil zakon, s katerim se pridružuje Nemška Avstrija kot republika Nemčiji. Ententa tega menda ne bo dopustila.

p **Špartakovci** v Berlinu še vedno divjajo. Socialdemokratska vlada ima veliko posla, da drži te svoje nezadovoljneže na vajetih. Zadnji čas nastopajo špartakovci z največjo surovostjo in krvoločnostjo. Listi poročajo, da je bilo pri zadnjih bojih v Berlinu usmrčenih v mestu samem 182 civilnih oseb, v predmestju Lichtenberg pa 240 civilnih oseb. 340 hiš je težko poškodovanih, 18 popolnoma porušenih. Škoda, ki je nastala vsled zadnjih bojev, se ceni na 60 milijonov mark.

p **Napad na škofa.** Dne 27. februarja je ob priliki vpeljenja trupla ministrskega predsednika Eisnerja prišlo v Bambergu na Nemškem do hudih izgrediv. Mnžica z vojaštvom vred je naskočila stolno cerkev, vlomila cerkvena vrata, razbila notranjo cerkveno opravo, streljala na tamošnjega nadškofa dr. Haucka ter na stolnega župnika. Oba sta težko ranjena. Mnžica je vlomila v vse cerkve v Bambergu ter povzročila velika opustošenja. Lepe razmere vladajo tam gori v blaženi Nemčiji!

p **Kako bodo Nemci plačevali živila.** Ententa je sklenila dajati Nemčiji vsak mesec 300.000 ton žita in 70.000 ton masti. Plačali bodo Nemci z ladjanj, z krediti, ki jih imajo v inozemstvu, z nemškimi imetjem v tujih državah in v zlatu.

p **Svetovna revolucija.** Ruska vlada je sklenila zastaviti vse svoje moči, da se začne svetovna revolucija.

p **Boljševiška nevarnost.** Boljševiki v Rusiji, ki se v Nemčiji imenujejo Špartakovci, niso še premagani in je videti, da tudi ne bodo. Zato bo že skrbela pariška desetorica, če bo tako krivično komandirala ves svet kot ga dosedaj. Vendar se ti gospodje boje boljševikov in so sklenili nastopiti proti njim z vojaško močjo. Le to je vprašanje, če se bo to obneslo. Saj so že v Rusijo nedavno poslali francosko divizijo proti boljševikom, pa je do zadnjega moza uskočila v boljševiški tabor. Le Francoze in Italijane v Nemčijo in Rusijo, pa bodo koj boljševiki. Najuspešnejši boj proti boljševikom je po našem mnenju kruh in pravica. Ravno na to pa žal pariška desetorica malo razume.

p **Brezverska svoboda.** Prostozidarji so imeli v Veroni na Laškem shod in so sklenili to-le: 1. Trst naj se nevtralizira. Reka, Gorica, Dalmacija in drugo zasedeno ozemlje naj se priklopijo Italiji. 2. Za-

bteva se odprava rimsko-katoliške cerkve. Duhovništvo in papež Benedikt XV. naj se izženejo. Vatikan naj pripade italijanski državi. 3. Zahteva se, naj kralj odstopi in proglasi republika. 4. Vsi stanovi naj se zenačijo; zavladata naj enakost in svoboda. — Čudna bo ta svoboda in enakost za katoličane in — Slovence v zasadenem ozemlju.

p **Izgube v svetovni vojni.** Kakor poroča milanska »Stampa«, znaša število vseh padlih v svetovni vojni 7 milijonov. 275.000, in sicer 1.700.000 mrtvih ima Rusija, 1.600.000 Nemčija, 1 milij. 300.000 Francija, 800.000 bivša Avstro-Ogrska, 700.000 Anglija, 460.000 Italija, 250.000 Turčija, po 100.000 Belgija, Bolgarska, Rumunija in Srbija in 50.000 ameriške Zedinjene države.

Dopisi.

Z I g a. V nedeljo, dne 9. t. m. je bil shod Slovenske Ljudske Stranke in voitev krajevne odbora. Dvorana je bila skoraj polna udeležencev. Poročila sta gg. dr. Juro Adlešič in dr. Fr. Jež. — Dr. Adlešič je poudarjal potrebo združitve kmetov v Slov. Ljudsko Stranko. Ta stranka je na Slovenskem največ storila za kmeta in je še vedno najmočnejša organizacija. Kmetje se morajo združiti v »Kmečki zvezi« in ustanoviti kmečke zbornice, kakor imajo trgovci in obrtniki trgovske in obrtne zbornice. V kmečki zbornici bodo kmetje sami zastopali svoje lastne koristi. Kmečka pomena bo kmečka zbornica že v vojaškem oziru. Če je splošno ne morejo odpraviti vojaštva, bo kmet v kmečki zbornici zahteval najnižjo vojaško službeno dobo. Zahteval bo, naj se v vojašnici poučujejo kmečki mladeniči v kmetijstvu. Tako vojašnica ne bo samo na kvar kmečkemu stanu, ampak bo dala kmečkim sinovom tudi strokovne izobrazbe in veselje do kmetijskega dela. — Drugi gg. govornik dr. Jež je v začetku jasno razložil potrebo vere v javnem življenju. Ni dosti, imeti vero samo v srcu. Človeško srce je nekaj takega, ki rado pove, pokaže na zunaj, kaj skriva v sebi. Pamet in tudi sveta Cerkev uči, da moramo kazati vero tudi na zunaj, po njej živeti. Izmed treh strank na Slovenskem stoji samo Slovenska Ljudska Stranka na verskem stališču. Ta bo tudi zastopala verske koristi, potrebe. Vsak naj sam zase vestno premisli, za katero stranko se odloči. — Nato je dr. Jež na kratko zavrnil nekatere ugovore proti S. L. S. Naj omenim le najpogostnejša očitka: farji so vzrok vojske; dr. Šusteršič je delal proti ljudstvu. — Dubovni niso vzrok vojske. Saj sploh ničesar niso imeli opraviti pri napovedi vojske. Če bi ljudje tako živeli kot dubovni uče, po veri, bi sploh nikdar ne prišlo do svetovne vojske. — Tudi o Šusteršiču ne moremo reči, da je vzrok vojske. Saj on ni bil cesar ali kak minister, tudi general ne. Kriv je bil v toliko, da jo je odebval. To pa vsak prizna, da Šusteršič zadnja leta ni čutil s svojim narodom, ni šel za svojim ljudstvom, zato je pa tudi padel. Stranka je bila dovolj močna, da je izločila iz sebe tega moža. To je stranka le v čast. Kajti nihče se proti Šusteršiču ni toliko boril kot stranka sama. Čast delajo stranki dr. Krek, dr. Korosec, ljubljanski škof. Stranka je tudi preuredila svoja pravila, zabranila, da kaj podobnega ne more nihče več storiti in zato zasluži vse zaupanje. — Na medliki: »Kaj pa je S. L. S. storila za kmeta?« je odgovoril gosp. župnik Koechler. Omenil je tlakarino, ki jo mora ljubljanska okolica plačevati mestu Ljubljani. Ko je bila S. L. S. na površju, je odpravila tlakarino. Komaj pa je prišla vlada, kjer ta stranka nima večine, je pa takoj določila, da zopet vpelje tlakarino. G. župnik je prosil gg. govornika, naj kot zastopnika S. L. S. protestirata proti novi vpeljavi tlakarine. — Shod se je vršil v popolno zadovoljnost vseh sodelujočih in sodelujočih. Vsi, tudi poštteni nasprotniki, so se za zražali nad surovostjo, ki so jo

kazali nekateri neolikanci. Ti so namreč ponoči poblatili dvorano »Naš dom«, župnišče, kaplanijo in trgovino Mrzelj. Skozi okna so vrli več kamnov in oddali v okna in zid več strelov. Ljudje se tolažijo: »Saj nismo vsi žanci takl.« Hvala Bogu, da nismo!

Smartin pri Kranju. Dne 11. februarja t. l. je umrl lovčec dobro znani kovač Jožef Sedlar iz Javornika št. 41. Dočakal je 71 let. — Poročil se je 10. februarja t. l. pri Sv. Tomažu tamošnji cerkvenik Peter Gorjanc z Angelo Gorjanc; dne 2. marca t. l. pa cerkvenik iz Brega Košir Andrej z Lucijo Kozelj. — Med Kranjem in Loko smo dobili novo železniško postajališče Bitinje.

Št. Vid pri Zatičini. Tukajšnji odbor Kmetijske zveze je imel dne 9. t. m. sejo in je sklenil napraviti na sv. Jožefa dan javen shod v Vel. Gabru, in sicer v šoli takoj po prvi maši. Dne 25. t. m., to je na praznik, pa v Št. Vidu pri Zatičini, in sicer v šoli tudi po prvi maši. Udeležite se vsi teh dveh shodov. Načelnik Kmetijske zveze je Zajc Ferdinand, posestnik in župan v Podborštu. — V imenovanj seji smo sklenili, da moramo dobiti poštnega sela, ki bo raznašal pošto v vsako vas vsak teden trikrat in potem tudi pobiral iz nabiralnikov, ki se jih mora napraviti v vseh večjih vaseh, pisma. K tukajšnjemu poštnemu uradu spada 10 občin, nimamo pa nobenega poštnega sela. Tako leži včasih pošta 3 tedne na poštnem uradu. — Tudi smo sklenili, da se naj odpravijo zaupniki za živino. Če že mora biti kdo, ki določuje oddajo živine, naj to določi župan, ker on najbolj ve, kdo more oddati živino. Vsi smo bili pa mnenja, da se vpele zopet prosta kupčija in ustanove sejm. Prosta kupčija bi sama uravnala cene živini. — K odboru Kmetijske zveze spada 25 odborov; vsaka občina je zastopana po najboljših možeh, zato pozivjamo vas, da se vsi vpišete kot član h Kmetijski zvezi, ker če bo bolj močna, več vpliva bomo imeli pri vseh javnih oblastih.

Gospodarski del.

Gospodarski in tržni pregled.

Prehrana.

Ne le pri nas, po vsej Evropi je zdaj najvažnejše vprašanje o prehrani. V Parizu imajo živeža zadosti, vendar je življenje zelo drago. Cene za moko so še primerne, toda zelo draga so jajca in maslo. Lani julija meseca je 1 kg masla veljal 16 f., zdaj 40. Jajca so bila januarja po 70 francoskih vinarjev. Sicer so imeli nizke najvišje cene, toda nihče ni dal jajca za to ceno. Zdaj je vlada odpravila najvišje cene. Kmalu so cene padle na 50 vin., kar bi bilo v našem denarju 2 K, maslo bi pa stalo 160 K.

V Švici kupujejo debele prašiče 5 do 6 f. za 1 kg žive teže, to je v našem denarju 20 do 24 K. Januarja 1918 so plačali tam za 5 do 6 tednov starega pujsa 37,50, letos 83,5 f., za 2 meseca stare lani 51,2 f., letos 112,3 f., za 3 mesece stare lani 72,8, letos 153,2. To so še malo višje cene, kakor so zdaj pri nas, če upoštevamo različno denarno veljavo. Toda nam kaže pot v gospodarstvu. Prašiči in jajca bodo najbolj gotovo ohranili visoke cene tudi naprej. Zdaj smo spoznali, kaj je vredna naša ponižna puta. Na milijone kron so dobile naše gospodinje za jajca med vojsko. Naj bo to v spodbudo, da se perutninarstva še bolj lotimo. Gospodinja se sicer jezi, da kure drugim jajca nesejo, da jih skrrijejo in kaki požrešneži, bodisi dvoali štiričrtni, pospravija. Toda vse te te-

žave se dajo z malo pazljivostjo odpraviti. Zapri kuro, kadar ima jajce, da ti ga ne odnese.

Amerikanci bodo dali Nemcem v kratkem 70 milj. kg svinjine, to bi bilo posušeno meso od 2 milijonov prašičev. Množina je precej znatna, toda na vsakega pride le 1 kg. Na Dunaju plačujejo konjsko meso 15 K 1 kg. Kakor se kaže, nimajo Dunajčani nobenega studa pred konjskim mesom, vsak je vesel, kdor ga dobi. Ker mesa primanjkuje, so zdaj Dunajčanom kisló zelje obljubili. Z zameno gotovo ne bodo posebno zadovoljni.

Umetna gnojila.

Kdor je poskusil s superfosfatom ali žlindro, ve, koliko pomaga gnojilo in kako znatno se pridelek s takim gnojenjem pomnoži. Povsod povprašujejo, če bo letos mogoče vsaj za ajdo superfosfat dobiti. Za enkrat kaže slabo. Na Nemškem bodo dobili kmetje letos 11 milj. q žlindre, 1 milj. q superfosfata in 1 milj. q kostne moke. Kalijevo sol imajo pa tako doma. Poprej so imeli Nemci monopol za kalijevo sol na vsem svetu, ker se ni nikjer drugod dobila. Amerikanci so sicer poskusili napraviti doma tvornice za kalijevo sol, ki naj se izdeluje iz takega kamna, kateri po več tednov pacajo v velikanskih kadeh. Tovarna ima stalno 1100 delavcev. Dobijo res precej dobrega gnojila, toda vse bo veliko predrago. Francozi imajo zdaj v Lotaringiji prav bogate zaklade kalijeve soli. Ker so se bali, da bi Amerikanci pokuili vse solne zaloge, so sami Francozi hitro napravili sindikat, posebno zvezo kapitalistov za dobavo kalijeve soli. Nemci imajo še velike zaloge v okolici Madgeburga. Kaj bomo mogli letos pri nas dobiti? Če se mir doseže, bodo Nemci v zamenjavo živil prav radi oddajali kalijevo sol in kajnit. Pri nas pa rabijo kmetje večinoma žlindro in še bolj superfosfat. Če bo kmalu mir sklenjen, je mogoče, da dobe naše tovarne potrebni kamen in žvepleno kislino, da bomo imeli za ajdo potrebno gnojilo. Še več je upanja, da dobimo nekaj tisoč vagonov superfosfata iz Italije. Vlada bi morala že zdaj napraviti potrebne korake, ker bo drugače gotovo prepozno.

Kaj imamo?

Ker smo se združili s Srbi in Hrvati, je važno vprašanje, kaj imamo mi, kaj nam je še treba in kaj imajo drugod in kaj jim je še treba. Mi imamo precej razvito šolstvo. Skoro povsod so se zidale nove šole, navadno prav lepa poslopja. Na Srbskem, zlasti v novi Srbiji, v Bosni in Hercegovini je šol zelo malo, večino bo treba šele začeti. Mi imamo precej železnic, veliko lokomotiv, železniških strojev, železniških voz in drugega materiala za železnice. Na Slovaškem so pobrali skoro vse Mažari, na Srbskem pa Nemci. Naše ceste so gotovo najlepše v novi državi. Mi imamo sodnijske in vladne hiše za glavarstva. Če bodo hoteli drugod to napraviti, kar imamo mi zdaj, bo stalo več sto milijonov. — Nasprotno pa imamo skoro najslabšo zemljo. Iz tega pa sledi, da bo za nas slabo, če bomo imeli vse popolno skupno, ker bomo morali plačevati za

druge, da si to napravijo, kar imamo mi že zdaj. Najboljše bi bilo, da bi dali Sloveniji malo samostojnosti, da za šole, ceste in železnice sama skrbi. Mi smo pre-slabi, da bi drugim na noge pomagali.

Tržna poročila.

V Švici so zvišali ceno za klavno živino na 3 f. za 1 kg žive teže, po našem denarju 12 K. Kmetje so zahtevali, naj se najvišje cene popolnoma odpravijo. Iz Švice sporočajo, da so ponudili Srbi pšenico iz Banata Švicarjem, ki bi morali plačati v švicarskem denarju, ker imajo Švicarji še danes več zlata kakor papirnega denarja. Pšenica bi se peljala čez Ljubljano in Tirolsko v Švico. To je veselo znamenje, da nam žita ne bo zmanjkalo. Seveda so kupili 8000 vagonov pšenice v Avstraliji. Sicer je daleč, pa je le poceni. Amerikanska vlada misli kupiti ves letošnji pšenični pridelek, ker je obljubila kmetom določeno ceno za pšenico. Če bi drugi kupovali, bi se kmet in kupec prav lahko dogovorila za prav nizko ceno, da bi bila državna izguba še precej večja. Nekateri so tudi svetovali, naj se velik del pšenice kar uniči, ker bi ostank lahko še vedno dražje prodali, kakor se bo ob nizkih cenah za vse dobilo. Brez ameriškega žita se v Evropi ne more izhajati. Če ga pa Amerika le preveč pošlje, bodo cene zelo padle. Pred 200 leti so tako delali nizozemski trgovci s čajem in drugimi dišavami. V Indiji so imeli nasade. Cena je bila zelo visoka. Vedeli so tudi, koliko blaga morejo prodati po najvišjih cenah. Če je bilo blaga več, so kar cele ladje dragocenega pridelka v morje pometali, da bi ostalo dražje prodali. Ravno v tem je tudi pravo bistvo raznih kartelov. Amerikanci seveda ne bodo napravili letos te neumnosti.

Poletni čas.

Na Angleškem in drugod prav resno premišlujejo, da bi letos tudi vpeljali poletni čas. Pravilo, da se s tem veliko na delu pridobi, na luči pa precej prihrani. Ko je »Domoljub« pred dvema letoma o tem poročal, je bil pobeljen. Dvakrat smo rekli, da naj se kar ukaže vsem uradom, železnicam, šolam, morebiti še tovarnam, eno uro popred z delom začeti in eno uro poprej končati. Ker pa solnca ne morejo ustaviti, naj tudi ure ne spreminjajo. Za kmeta je ta red, katerega je Bog v stvarstvo položil, najboljši. Skoro gotovo bodo povsod začeli popred z delom kakor po mestih, če jim tudi ure ne premaknejo.

Gospodarska obvestila.

g 700 vagonov semena za Jugoslavijo bo išlo te dni iz Amerike na Reko.

Semensko Hto. Žitni zavod ima na Reko priložilo nekaj vagonov ovs, ki ga bo oddajal za seme. Žitni zavod upa, da prejme pravočasno tudi večjo množino ameriške jare pšenice in jarega ječmena. Županstva naj naznanijo takoj najnujnejšo potrebo spomladanskega semena okrajnim glavarstvom. Razdelitev semena se bo vršila po komisjonarjih Žitnega zavoda.

g Kranjska veleposestva. Na Kranjskem imajo največja veleposestva knez

Auersperg, ki poseduje 23.600 hektarov, knez Schönburg-Waldenburg 17.000 ha in knez Windischgrätz 12.000 ha. Vsa ta ozemlja skupaj bi lahko preživela 5000 srednjih kmetijskih družin.

g Vrednost krome pri državnih blagajnah. Minister za finance je odredil, da morajo računati državne blagajne za 250 kron 100 dinarjev. Po tem kurzu se bo sprejemalo krome pri plačevanju državnih davkov in izplačevali prejemki srbskim državnim nameščencem v onih krajih, kjer se plače izplačujejo v kronski veljavi. Ta kurs velja od 1. januarja t. l. naprej.

g Valuta. Trgovska in obrtna zbornica se sklicala te dni posvet glede našega denarja. Seje so se udeležili tudi vladni zastopniki, med temi predsednik dr. Brejc. Po dolgem razmotrivanju so sklenili resolucije, iz katerih povzemamo kot najvažnejše sledeče: 1. Ker se z žigosanimi bankovci lahko goljufa ali se lahko vtihotapljajo v našo državo, zato naj se vsi žigosani bankovci zamenjajo z novim državnim denarjem. 2. Zborovalci so odločno proti temu, da bi se zamenjavali žigosani bankovci v razmerju 3 ali 2 proti 1, temveč kolikor žigosanih bankovcev se odda, toliko naj se jih prejme v novi izdaji. 3. Stremi naj se za tem, da se notranja vrednost našega denarja na svetovnem trgu višja z omejevanjem uvoza, zlasti razkošnih predmetov, in s pospeševanjem izvoza, ker more edino naša gospodarska moč in zvišana produkcija ustanoviti ugodno razmerje nasproti tujemu denarju; v notranjosti pa urede naše uredbe, zlasti kar se tiče naše davčne politike. 4. Ker na našem ozemlju danes kroži nekaj nad 3 milijarde kron in ta obilica papirnatega denarja povzroča, četudi ne sama, druginjo in gospodarsko nedelavnost, priporočamo, naj se ob priliki zamenjave žigosanih kron z novim državnim denarjem en del žigosanih bankovcev pridrži kot državno posojilo. Vzporedno s tem naj se takoj vse potrebno ukrene, da se energično pobira davek na vojne dobičke in naj se sklene oddaja premoženja, ki naj v prvi vrsti zadene vse one, ki so si v vojski pridobili velika imetja. 5. Z ozirom na dejstvo, da v avstrijskih ali ogrskih vojnih posojilih v naši državi naložen denar obsega po večjem delu sirotinski denar, ustanove in vloge pri majhnih domačih denarnih zavodih in bi črtanje teh posojil imelo katastrofalne posledice, sedanja negotovost pa pospešuje tudi nedopustno zakotno trgovanje s temi papirji, predlagamo, naj se opiše vse vojno posojilo v našem ozemlju in se zainteresirani pomire glede usode tega posojila. 6. Dodatno je bilo še sklenjeno, naprositi vlado, naj da navodila naši komisiji pri avstro-ogrski banki v ta namen, da se prepreči nadaljnje tiskanje bankovcev. — Te resolucije so bile poslone na osrednjo belgrajsko vlado.

g Kupičenje blaga je prepovedano. Belgrajski uradni list prinaša odredbo, glasom katere je najstrožje prepovedano kupičenje blaga z namenom, da se odtegne prometu in da se pozneje dosežejo z njim višje cene. To velja tudi za one spekulantke, ki blaga sicer ne prikrijevajo, ki pa s prekomernimi cenami odbijajo kupce.

Kupičenje blaga je dovoljeno pokrajinskim, občinskim in krajevnim preskrbovalnim odborom. Za kršitev naredb o kupičenju blaga je določena kazen konfiskacije blaga in denarna globa do 20.000 kron, oziroma zapor do 6 mesecev.

g Hrvatski »bratje«. V Karlovcu so na sled veliki družbi, ki je spravljala živež v Reko. Menda je šlo potom te družbe za 10 milijonov živeža preko meje, pri nas pa ljudje stradajo. Ko bi par teh ljudi obesili, bi pač storili dobro delo in bi to bilo obenem najuspešnejše zdravilo za druge take hrvatske »bratje«.

g Nov trgovski zakon. Ministrstvo trgovine bo skicalo te dni v Belgradu posvet različnih strokovnjakov v svrhu predel za sestavo novega trgovskega zakonika.

g Uradni jezik v trgovskem poslovanju. Naša vlada v Belgradu je izdala naredb, po kateri mora biti slovenski ali srbohrvatski jezik uradni jezik trgovskega poslovanja v naši državi. Ravnotako imajo biti nastavljeni v trgovska podjetja samo državljani Jugoslavije. Podjetjem, ki se ne bodo ravnala po tej naredbi, odvzamejo koncesije.

g Zemljedeljska visoka šola v Zagrebu. Prihodnje šolsko leto bo prenešana višja gospodarska šola iz Križevca v Zagreb ter bo istočasno spremenjena v zemljedeljsko visoko šolo.

g Državno opekarno zgrade na Banjici pri Belgradu, kamor se preselijo vse belgrajske vojašnice. Opekarna bo dobavila opeko tudi za zasebna podjetja.

g 18 milijonov kilogramov tobaka se bo letos proizvedlo v državi SHS.

g Cementna tovarna je zopet začela delati v Splitu. Dosedaj ima 150 delavcev, pa se bo v toliko razširila, da bo imelo v njej 500 delavcev dovolj posla.

g Brez legitimacij se denar ne sme dvigati iz hranilnic v Nemski Avstriji. Le do zneska 500 kron je dovoljeno dvigati brez tozadevne legitimacije.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tuk za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 2% brez kakega odbitka.

Radno ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Kdo vé kaj?

Kdo izmed vrnivših se vojakov ve kaj o naslednjih izgubljenih vojakov: 1. Janez Alič iz Pevna pri Skofji Loki, 17. pp., VI. Marschbaon, v. p. 32. Zadnje pismo 1. februarja 1915. Janez Alič, Pevno 4, p. Sk. Loka. — 2. Rok Borštner, pp. 36, v. p. 26. Ruski učetnik od junija 1915. Zadnje pismo

avgusta 1915. Marija Borštner, Suha, p. Libe-
lice, Koroško. — 3. Ivan Vižintin iz Dola
pri Gorici. Ujet na Ruskem. Marija Vižintin,
Zalovci 18 pri Ptujju. — 4. Valentina Li-
kar, domobr. pp. 27, stol. 12, v. p. 48. Po-
greša se od avgusta 1914. Marija Likar, No-
vake 1, p. Tržič. — 5. Franc Šilar iz Stra-
žišča, pp. 17. Zadnje pismo iz srednje Azije
(Kachka). Marija Šilar, p. Strazišče 25 pri
Kranju. — Stroški se povrnejo.

Listek

Tunakinja iz Štajra.

Povest. Prevaža***

(Dalje.)

Torej mi obstoječa karolinska postava, ki veli, da je treba mlade, napol zblaznele detomorike milo soditi, daje prav, če to nesrečno dekle milo sodim in jo milo kaznujem. — Toda, jo-li sploh moram kaznovati? Obstoji še druga postava, kakor karolinska. Oni, po katerem se zovemo kristjani, Krist, Gospod, je usmiljeno odpuščal ženskam, ki so padle, ne enkrat, ampak trikrat, tako beremo v sv. pismu. Ko so starejšine ljudstva predenj pripeljali preeštnico, je rekel: »Kdor izmed vas je brez greha, naj prvi kamen nanjo vrže.« Magdaleni je pa rekel: »Tvoji grehi so ti odpušteni, ker si mnogo ljubila.«

Z njegovimi besedami sodim danes tebe, Jera (Katzengruber) in ti rečem:

»Naj ti bo odpuščeno, kar si storila, v dušni zmedenosti, napol blazna v sili svoje najnesrečnejše ure. — Pojdi in nikar več ne greši. — Prosta si!«

Medtem, ko je sodnik govoril, da je grmelo po dvorani in segalo globoko v srca poslušalcev, je grajska hišna čepela na tleh ter je pričakovala dosmrtno ječo kot največjo milost. Toda ko ji je pridonela v uho beseda: »Pojdi — prosta si!« — je kakor blisk skočila pokonci, hitela tja k mizi, z žametom pogrneni, kjer je padla na tla, ki jih je s čelom poljubila; njene z modrimi traki zavezane kite so se vsule na sodnikove čevlje, sama pa je z drobnimi ročicami objela sodnikovo nogo ter jo je tako goreče poljubljala, da je ta skozi debele brabantke nogovice čutil njene poljube. Položil je svojo desnico na plavalaso Jeričino glavo ter se je obenem oziral po dvorani okoli, da bi videl, je-li spodom vseh njegova sodba, ki jo je izrekel brez njihove pritrditve. Zvečine so bili gignjen, le Radlmajer je zategnil usni ter se je zaničljivo smehljaj, Bertold Hendel pa je mrmral: »Brat, brat, danes si bil preveč dober. Čez leto dni ti drugo dete vrže v Štajro.«

Težke misli rojijo menihu po glavi, globoke gube se mu rišejo na bledem čelu, z velimi prsti prijemlje križec na rožnem vencu. Antikrist! Spakuje se nad Kristom in Magdaleno! O satan, pretkano morilko z vlačuginim obrazom si razglasil za nedolžno in si ji kazen odpustil, zato boš pa pohodil res nedolžno lilijo, ki sedaj pričakuje tvoje sodbe.

Uboga, uboga Stefana! —

Ko je nato morilka vsa vesela odhitela, se ji je smehljala Stefana; smilila se ji je morilka, in je bila sedaj vesela, da ji ne bo treba umreti. Sedaj se je dvignil sodnik s sijajnega sodnjega stola in je mogočno zaklical:

»Naj stopita naprej vodnik prepovedane papeške procesije in njegova pomočnica. Sedaj sta na vrsti vidva!«

Menih je s težkimi koraki stopil naprej. Temno je gledal, globoko, s težavo je hodil po sapor; lahko, skoraj veselo je prešla Stefana dvorano ter se je postavila tja, kjer je ravnokar še stala nesramnica.

Tako sta stala oba pred sodnikom. Z uprtimi očmi gleda Stefana sodnika in misli, da ima prav tako divje oči kakor njegov sin; tudi obrvi ima smolnatčne in napešev, prav kakor sin. Smehlja se.

Sodnik je molče in nepremično meril z

ostrimi pogledi najprej menih, potem deklica; le roka, na kateri se je blestel v solnčnem soju zeleni kamen prstana, se mu je nemirno tresla. Ko je govoril z morilko, mu je bil glas miren in skoraj mehak, sedaj pa mu zveni glas mrzlo, železnotrdi:

»Menih Albert iz Garstena, ki že toliko časa psuješ in zmerjaš po Štajru, koliko si star, kje si rojen, kdo so tvoji starši? Pisar, pišit!«
»Rojen sem v Kartavzu na Tirolskem, star sem trideset let in sem profes v Lambahu, sedaj sem gost v Garstenu.«

»Res, tema dvema samostanoma delaš veliko čast. — Sedem mesecev si psoval in nas protestante sramotil na leci, jaz sem vse to mirno prenašal. Sedaj si pa predrzno prelozil postavo, ki sem jo dal zoper kugo; ti veš, da sem strogo prepovedal vsakršne procesije, bil si zraven pri razglasitvi postave, pa si kljub temu vodil procesijo v kužni kraj, v Vengu; pa ne samo to, tudi druge si nahujskal k tej lopovščini, pri kateri ti je posebno držala roko ta-le deklica. — Priznaš vse to?«

Albert je stal pokonci pred sodnikom, z uprtimi očmi mu je zrl v oko, roke pa je imel v rokavah redovniške obleke; glasno je odgovoril:

»Res je, peljal sem procesijo na božjo pot v Veng, dobro vedoč, da vi, gospod, nam katoličanom prepovedujete vse zunanje verske pobožnosti.«

Nič slabega nisem storil. Kadar zadeneta skupaj božja in človeška postava, mora zmagati božja postava. Kdor je iz Boga, je pokoren božji postavi.«

Mrtvaška tiho je vladala v dvorani. Stefani so se močno dvigale prsi, močno ji je bilo srce. O, kako lepo je povedal! Kakor angel govori. Ta hudobni sodnik mu ni kos in mu nil

Hendel je rekel:
»Ne priznavam razločka med božjo in človeško postavo, o katerem govoriš. Če je oblast pravična, je njena postava obenem božja postava. Pavel pravi, da je oblast prešla meč od Boga. Ti slepi menih, je-li slaba postava, ki skrbi za telesni blagor, za zdravje ljudstva? Seveda, po vaših slaboznanih naukih morajo najprej strohneti telesa, da se izvečajo duše, ki jih vi katoličani prodajate za denar.«

»Obrekujete,« mirno odvrne menih. »Tako ne delamo. Pravimo: Najprej skrbi za dušo, vse drugo bo privrženo. Vi pa dušam jemljete kruh, postavljate se med Boga in trpeče človeštvo, to prepovedujete, kar veleva Bog. Zapovejte majniku, naj ne cvete, in zimi, naj ne prinaša snega; ujemite sonce in je zaprite v sobo, da bo tema zažrnila zemljo; priklenite streljo v kako hišo, da ne bo več udarjala in užigala. Prav tako je nespametno, če se vi, umrljivi človek, postavljate med Boga, večnega Gospoda vsega stvarstva, in človeka, ki hrepeni po Bogu kakor otrok po materinih prsih, kakor jagnje po pašniku, kakor morje po brezdanjem morju.«

Izmed črnih svetovalcev je nekdo zasmehljivo zaklical:

»Jezus, koliko besedi za en krajcar.«
Hendel se je hladno smehljaj; toda iz pogledov so švigale strele.

»Zakaj vse to prazno gobezdanje, v kakšni zvezi so z mojo postavo sonce, materine prsi in ne vem, kaj še vse. Kdo se postavlja med Boga in ljudi, morda moja postava, ki zabranjuje kugo? Postavi se ti za sodnika mestu, ki ga ogroža kuga, da ljudem slabo hrano in kalno vodo, pusti jih, naj hodijo molit v okužene brloge, no, potem čestitam mestu, tjer boš sodnik ti, ki rešuješ duše.«

Albertu potemni obraz in stresejo se mu roke v rokavih; glasno je zaklical:

»Nisem dosti pretkan, da bi postal sodnik; toda, pri Bogu! bili so v Štajru katoliški sodniki, ki so vse drugače ravnali kakor vi...«

Dobilo se med nami, ki se ne brigajo za telo in za minljivo življenje in hrepenje samo po večnih dobrinah. To pa ni zapoved. So pa tudi sovražniki Kristovega nauka, ki se ne menijo za duše in postavljajo olta je telesom in minljivim stvarjem, kakor so nedaj Izraelci molili zlato tele, ki je jim je razbil Mozes. Gotovo pa je slabše, streči samo telesu in njegovi poželjivosti, kakor pa zatirati svoje me-

so, da se reši duša. Krist je rekel: Išcite najprej božjega kraljestva, vse drugo vam bo privrženo.«

Zopet vse tiho. Toda z brezmejnimi zaničevanjem je sodnik dejal njemu, ki je stal pred njim kakor Štefan pred velikim zborom:

»Naj živi zlato tele! To vas grize, lenuhi, da smo po svoji marljivosti in vztrajnosti prišli do premoženja, dočim vi nimate ničesar, če si ne vzamete iz skrinje za odpustke... Je-li kraljestvo božje v kužnem gnezdu? Ga je li treba iskati v Vengu? Povsod je, kjer molijo pravi in zvesti kristjani. Kjer so dva ali trije zbrani v mojem imenu, sem jaz v sredi med njimi.«

Res, treba je velike potrpežljivosti, poslušati tvoje pobožne čenče. Nisi zato tu, da pridiguješ, — marveč da odgovarjaš sodniku.

Postavo sem dal v cesarjevemu imenu, ti pa si jo prelozil. Povej mi v zagovor kakšen tehten razlog, če ga imaš, in ne klepetaj kakor ženska ropotulja, govori k stvaril.«

Albert, menih, je odgovoril z dvignjenim čelom, z mogočnim glasom. Kakor strela je sodniku švignila v glavo misel in spomin na onega bojevitega moža, ki ga je pred tremi meseci videl umirati na pepelu.

»Zagovarjam se s tem, gospod, da vaša postava ni to, za kar jo napravljate. Niste je dali, da mesto ubranite kuge, marveč da zadaste smrtni udarec katoliški Cerkvi, ki jo sovražite iz dna svoje duše.«

Ni res, da so grobnice pod farovškimi odprte in okužene; ko sem se včera, poslavljaj v cerkvi, je dišalo po cvetju, ne po mrljičih. Ni res, da romarji, ki grejo na božjo pot, prenašajo kugo; če je kuga res že na potu, potem pride in se širi po zraku.

Ne skrb za zdravje, marveč sovraštvo vam je narekovalo to zapoved, in pod to sekiro prostovoljno ne položimo svojih glav. Bila je naša dolžnost, da smo se uprli vam, ki ste izzzvali nas in našo vero. Ko so rimski cesarji izdajali odloke zoper kristjane, so jih sicer pohlevni kristjani trgali raz zidov in so se dali potem levom, da so jih zmleli.

Da potožimo Bogu zaradi vas, da izprosimo milosti zase ki smo v veliki stiski, zato smo hoteli na božjo pot, vi pa ste nam s silo zabranili, toda, gospod, naša srca so prosta, in vsa naša srca so sedaj v Vengu in molijo tam.«

Listnica uredništva.

F. Z. S. V Ameriko zaenkrat še ni pot odprta. Torej bodete že morali potrpeti, da se sklene mir. — I. S. G. Če je dotični vojak ujet na Italijanskem, se ne da v teh razmerah za njegovo rešitev prav nič storiti. — F. S. L. Bo vsak korak zastoji. Podpora, ki bi se imela izplačati še od avstrijske vlade, je izgubljena. Novo podporo bodete dobivali od 15. januarja 1919 naprej, če ste vložili pravočasno (do 31. januarja 1919) novo prošnjo in če bodo dovoljno rešena. — J. M. V. L. Če ste podpisali vojno posojilo pri kakem domačem povelstvu, naredite nanj tozadevno vlogo, če pa ste to storili pri kakem tujem polku, so obližacije bržkone izgubljene. — J. Z. S. Naredite prošnjo na poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani.

ŽENSKA

v starosti 30 - 40 let se sprejme v službo za pome anje, ribanje hodnikov in stranišč. Stanovanje v hiši ali tudi lahko izven hiše, hrana dobra in zadostna, plača po dogovoru. Ponuditi se je HOTEL „SLON“ v Ljubljani. 1866

1500 jabolčnih drevesc

ima na prodaj Sadjarsko društvo v Šmarci, pošta Radomlje. Cena 4 K za boljše vrste, 3 K za slabše vrste.

2 krepka vajenca

sprejme Ludovik Jaklič, mizarški mojster v Ljubljani, Marije Terzije cesta št. 18.

Preklic.

Podpisane Helena Sršen, posestnica iz Vesi št. 15, občina Vedice, preklicem s tem, da ni ukrala denarja Herman Anžič, česar sem ga bila obdolžila.

Helena Sršen.

Opeko, živo apno, cement

v celih vagonih oddaja po primernih cenah transportna in premogovna tvrdka

F. & A. UHER, Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Kmet z ženo

brez otrok (ali največ eden) oba zdrava, pridna vestna in samostojna delavca se sprejmeta v majhno posestvo v ljubljanskem predmestju, največ je vrta za obdelovati in pa živinoreja. Hrana dobra in zadostna; stanovanje prosto. Plača po dovoru. Služba stalna. (Za kakoga begunca tudi primerno, če misli za stalno). Pisme ne ponudbe pod kmet z ženo 1864 na upr. Domofj,

Sadjevec, vino in kislo vodo

razpošilja A Oset, p. Guš anj. 1558

Avtomatična past

za podgane K 7-50, za miš, za pločevine najboljša izvršitev K 11-50 love brez nade zoreta do 40 živali v eni noči, ne zapnete nikake slodi in se same skorpe nastavijo. — Past za ščurke „Rapič“

vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 8-50. — Izborno delujoči lovilec za muhe „Nova“ komad K 5-20. Povsod najboljši uspehi Mnogo zahvalnic. Pošljite se po povzetju. Poštmina K 1-20. Izvozna tvrdka TINTNER, Dunaj III 9, Neulinggasse 11.

Farovski hlapec se sprejme

v službo za 100 K na mesec. Pišite na upravo „Domofjuba“ v Ljubljani, pod številko 1725.

Proda se

5 kompletnih oken

z oklepi in polkni, velikost 128 in 104 cm. Cena 350 K. JOSIP HEYBAL, Kamnik.

Nad 1 milijon v rabi!

Vsak sam lahko popravi!

Moje patentovano ročno šilo živa prav naglo kot živalni stroj. Največja iznajdba, s katero se more krpati usnje, raztrgane čevlje, konj. opremo, kože, preproge, odeje, blago za šotore, vrece, klobučevino, plače za kolosa, platno, vsch vrat blaga, obleke itd. Vsakomur potrebno. Dobrota za rokodelca in kmeta. Dragoceno za šport. Trpežna izvršitev. Lahko v rabi. Za porabnost se jamči. Prekaša vse konkurenčne izdelke. Manjka ti ne bi smelo v nobeni hiši. Mnogo zahvalnic. Cena kompl. šilu s sukancem, 4 razl. iglami in vporabnim navodilom K 5-70, trije kosi K 16-20, pet kosov K 24-30. Poštmina posebej. Pošljite po povzetju

Friderik Steinhoff.

Dunaj II/3, Praterstr. 13-1.

Nakup ur, zlatino in briljantov je
zaupljiva stvar
zato se pri nakupu obrnite na
tvrdko **F. CUDEN SIN**
samo nasproti el. pošto v Ljubljani.

Cudovito šilo le K 4-50.

Šiva tako naglo prešivne vbode kot šivalni stroj.
— Na večja iznajdba, s katero more vsak sam krpiti in šivati usnje, raztrgane čevlje, konjsko opremo, vreče, platno in vsako drugo močno blago. Nujno potrebno za vsakogar. Jamstvo za porabo. Cena kompl. šila s sikančem, 4 raznihi šivkami in porabljeni navodili K 4-50, 5 kosil K 13-—. Pošilja po povzetju.

M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hiesgasse 13-404

GOSPODARSKA PISARNA

DR. IVAN ČERNE

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
poslojce LJUDSKE POSOJILNICE.

daje nasvete v vseh gospodarskih zadevah in premoženjskih vprašanjih; izposluje posojila, posreduje prodajo in nakup vrednostnih papirjev in tujege denarja, posreduje pri prodajah in nakupih vseh posestev, izvršuje cenitve in ogledje. Promet z Ameriko. Jedinna pisarna te vrste v Jugoslaviji.

Urađuje od 8.-1. ure dop. od 3.-5. ure pop. Vprašajte s pismom, znakom!

164 (15)

Užigalnik le K 5-.

Gori na priliki, neob. pož. mesto vžigalnik za tuč in enozganje. Plošč ali v obl. granate kom. K 5-., 3 kosi K 14-50. Nad. sm. kamni tuč. K 2-80. 100 kosov K 20-—. Pošilja po povz. M. SWOBODA, Dunaj III/2, Hiesgasse 13 - 404.

Št. 50. AKORDEON v najbolji izpolniti, cena je 124-— frank. — Zahtevatelj veliki cenik z red nego 1000 slikami brezplačno.
F. Lusa, Marlbor št. 73.

Miši - podgane stenice - ščurki

In vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 5-., za podgane in miši K 5-.; osobito ostru pasta za podgane K 6-.; za ščurke 5 K; posebno močna tinktura za stenice 5 K; uničevalec moljev K 2-; prašek proti mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem pri ljudeh 3 K; masilo za uši pri živini 2 K; prašek za uši v obleki in perilu K 2-; tinktura za bolhe pri psech K 1'50; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 3-—. Pošilja po povzetju Zavod za eksport.
M. Jünker, Zagreb 116, Petrinjska ulica 3.

Vsakovrstna semena

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni SEVER & komp. LJUBLJANA, Wolfova ulica št. 12. -

Išče se tobra samostojna kuharica

z večletnimi spričevaji za veliko gospodinjstvo. Ponudbe na posestvo Volčji potok, p. Radomlja.

Izdaja konzorcij »Domoljub«, 1^a

Sprejem štiri močne delavce
za izdelovanje cementne strešne opeke proti dnevnemu zaslužku od K 12- do K 22-—. Prosta hrana in stanovanje.
Miha Omahen, Višnjagora.

Korenjevo seme, domače, zanesljivo in priznано najbolje razpošilja zopet Franc Obiak, Sv. Gregor, p. Ortnik, po 3 K liter, pri odjemu nad 10 l pa po K 2-50. **Pesa** za krmo mamutovka, velikanska, valjasta, po 8 K liter, pri odjemu nad 10 l po K 6-50. Dalje **NIŠO** natičnik in zgodnji grah, oboje po ugodni ceni. Pošilja se le proti povzetju. 1388 (3)

Med in vosek imam naprodaj: med-pitanec, zanesljiv, 100 kg; vosek, pristno čebelni, 80 kg. Cena po dogovoru. Kupec naj se obrne na naslov: Ignacij Grčar Cvibelj 3, p. Zuzemberk. 1623

Živinorejci! Sauermann Kerberjevo krepilno krmilo kot najboljša krma za govedo, prašiče in konje je zopet došlo. Učinkuje: hitro rast, povzdigo močnosti, okusno krmo in čvrsti nastavek mesa in masti. Poskusite, da se prepričate. 1 zav. 5 kg K 14-80. Glavna zaloga in prodaja MILAN 1374 KRAVANJA, Begunje pri Raketu. 3

NAZANJAM slavnemu občinstvu, **zalogo narejen h čevljev** da imam zopet domačega izdelka ter se priporočam za finejša dela natančno po meri. **CERAR KAROL**, čevljarški 1487 mojster, Lnkovica pri Domžalah. (16)

Pile, žage, orodje

1904

za vse vrste, v najboljši kakovosti, priporoča **Odon Koutny**, specialna trgovina jeklenine in tehničnih potrebščin v Ljubljani, Kolodvorska ulica 37.

Kuverte s črtno, pisma, račune itd.

izvršuje natančno po naročilu **Katoliška tiskarna v Ljubljani.**

Pravo žolto

domače milo za pranje

1 kg K 10-—. Pri naročilu enega zabojčka okoli 3 1/2 kg K 35-— franko. Pošilja po povzetju zavod za eksport M. Jünker, Zagreb št. 1, Petrinjska 3. Z naročilom se prosil poslati tudi polovico zneska.

Gospodinje ne zamudite prilike!

Naročite **tako dobro pralno milo, kos K 1'20.** Pošilni zavitek 5 kg istega mila K 32-70. Istotam milo za britje, komad 2 K. Razpošilja **JANKO PINTAR, Sp. šiška pri Ljubljani.**

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. zakonito zajamčeno „Skaboform“ masilo“. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 4-— veliki K 6-— porcija za rodbino K 15-—. Zaloga za Ljubljano in okolice: Lekarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Marijin trg. 1520 Pazite na varstveno znamko „Skaboform“!

Odgovorni urednik Josip Goslinčar v Ljubljani.

Najlepši **kras** za verande, balkone, okna itd. so brezdvomno moji svetlozeleni znani gorski viseči

nageljni

Pošiljajo se na vse strani. Cenik zastoj in franko. **Roman Brezočnik**, razpošiljalnica gorskih nageljnov, Marlbor ob Dr. Gabr. Backl-ova ul. 2.

Za suhe gobe in domačo semensko delanje

je zadnji čas, da oddaste te predmete! Kupuje jih se po najvišji ceni **Franc Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta 36**, ki kupuje tudi druge pridelke, kakor smrekovo seme, laneno seme, konoplje, solnčnice in bučno seme, korenjevo seme, repno seme in druge poljska semena.

Čevlje in opanke

vsake vrste si lahko sam nabije (tuplja) česli naroči

SMEV

železni last (kopito)

za ceno od K 14-— postavno tovarna. Pošilja po poštne povzetju **SMEV, tvornica širojeva, Bjelovar.**

Zobotrebce

okroglo rezano, potem ploščnato rezane (fino brušene) kupuje po najboljši ceni tvrdka **Ant. Krisper, Ljubljana, Mestni trg. 271 (10)**

Citajte!

Ravnokar je izšla knjižica:

Dr. B. Derč: „Dojenček, njega negovanje in prehrana.“

Vse matere, ki hočejo vzrediti zdrave in krepke otroke, morajo čitati to knjižico. Pisatelj — zdravnik-strokovnjak za otroške bolezni — podaja praktične nasvete, kako je ravnati s dojenčki. Knjižica se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6. Cena K 2-—, s poštnino K 3-30. Denar je poslati naprej, ali pa se pošlje knjižica po povzetju.

MAT. ARBI

delavnica peči in štedilnikov Lukovica pri Domžalah priporoča zalogo krušnih peči in plošč za štedilnike ter vseh vrst sobnih peči.

Kupim vsako množino lepo trtega

Ponudbe ustmeno ali pismeno s ceno in vzroci, cenem je poslati na **Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31.**

KOLO

z močno pneumatiko se prodaja v trgovini **K. ČADEŽ, Kolodvorska ulica št. 35, Ljubljana.**

Slamoreznica

za gepeš, rabljena in še dobro ohranjena se prodaja pri **Ivanu Pezdur, Brezovica 27 pri Ljubljani.**

Tiska Jugoslovanska tiskarna